

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертацію Баюка Віктора Геннадійовича

«Становлення та еволюція археологічних досліджень

Луцька та його околиць»,

представлену на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук

за спеціальністю 07.00.01 – історія України

Дисертація Віктора Геннадійовича Баюка присвячена проблемі становлення та еволюції археологічних досліджень Луцька та його околиць, які досліджуються автором крізь призму історії археологічних досліджень на широкому фактичному матеріалі, здобутому, в тому числі, внаслідок власних багаторічних досліджень. Досліджувана тема лежить у площині стику історії, археології, охорони культурної спадщини та національної ідентичності, що особливо важливо в останні роки.

Дисертантом, як видно з тексту дисертації, проведено значну і доволі кропітку пошукову роботу щодо збору та систематизації матеріалу, аналізу попередніх та осмисленню власних археологічних досліджень. Як результат, до написання дисертації залучено великий та різноплановий фактичний матеріал, чимало знахідок введено вперше у науковий обіг. Здобувач наукового ступеня продемонстрував уміння ставити наукову проблему і знаходити шляхи її аналізу та вирішення.

Структура представленої дисертації є добре продуманою, цілком логічною та виправданою і свідчить про належне розуміння предмету, мети та завдань дослідження. Проблемний підхід, що лежить в основі дисертації, дозволяє розкрити усі ключові моменти становлення та еволюції археологічних досліджень Луцька та його околиць. Змістове та фактологічне наповнення роботи відповідають структурі.

Стиль викладу матеріалу чіткий, послідовний, добре аргументований, легко сприймається. Автор вдало вписує у виклад своєї точки зору посилання на наукові

археологічні звіти, застосовує методи аналізу, порівняння, історичної конкретності, узагальнення.

Позитивним є той факт, що дисертація Віктора Геннадійовича Баюка пройшла належну апробацію: основні теоретичні положення і висновки дисертаційного дослідження викладено автором у двадцяти трьох наукових публікаціях, у тому числі одній, що вийшла у іноземному виданні, п'ять у фахових виданнях. Дисертант взяв участь у 15-х міжнародних та Всеукраїнських наукових конференціях, що суттєво вплинуло на формування власної позиції з досліджуваної проблеми.

Якщо бодай побіжно пройтися по змісту роботи, то слід зауважити, що:

У вступі належним чином обґрунтовано вибір теми дисертаційного дослідження, його актуальність та практичне значення, визначені об'єкт і предмет дослідження, мета, задачі і методи дослідження, хронологічні рамки та територіальні межі, показано зв'язок роботи з науковими програмами, а також охарактеризовано наукову новизну та практичне значення одержаних результатів. визначено особистий внесок здобувача наукового ступеня у розробку проблеми.

У першому розділі – *«Історіографія та джерельна база дослідження»* – проаналізовано історіографію та джерельну базу дослідження та визначено його методи. Розділ поділяється на три підрозділи, які є дещо нерівномірними за фактологічним наповненням, однак, цілком виправданими з точки зору інформаційної вмісткості. В першому підрозділі *«Стан наукової розробки проблеми»* автор поділяє наявні матеріали на кілька умовних груп, у другому підрозділі *«Джерельна база»* дисертант враховуючи специфіку досліджуваної проблеми аналізує джерела, які є доволі широкі та інформаційні.

У другому розділі – *«Етапи археологічних досліджень Луцька»* прослідковано та виокремлено основні етапи різнопланових археологічних досліджень, які проводилися у Луцьку від середини ХІХ ст. до сьогодення.

Другий розділ поділяється на три підрозділи: 2.1. *«Початки археологічного вивчення Луцька»*, 2.2. *«Наукові археологічні роботи радянського періоду»*, 2.3. *«Новітні комплексні архітектурно-археологічні дослідження»*.

Вважаю, що саме цей розділ дисертації найповніше висвітлює суть дослідження.

Третій розділ дисертації – *«Археологічні дослідження поселенської структури Луцького мікрорегіону»* присвячено аналізу проведених досліджень найближчої до міста поселенської округи: опорних городищ та відкритих селищ, які були невід’ємними складовими частинами Луцької поселенської агломерації.

Четвертий розділ дисертації – *«Чинники становлення Луцька як феодалного міста»*, всесторонньо розкриває процес становлення міста. Тут виділено кілька чинників, як зовнішній так і внутрішній.

У **висновках** здобувачем наукового ступеня подано основні результати та узагальнюючі положення проведеного дослідження. Висновки сформульовані належним чином, у них з логічною послідовністю відтворені основні результати проведеного наукового дослідження. Сумнівів та особливих заперечень не викликають.

Слід, однак, звернути увагу Віктора Геннадійовича на те, що поряд із безсумнівними досягненнями його дослідження, воно, на жаль, не позбавлене ряду моментів, яких у тексті, при глибшому його продуманні, могло б не бути. Про що саме йдеться?

По-перше, здійснений дисертантом огляд історіографії є досить ґрунтовний, однак, на мою думку, йому не вдалося уникнути, у цьому підрозділі, надмірної деталізації на окремих, конкретних моментах.

По друге, нерівномірно подано результати археологічних досліджень безпосередньо в місті та на його околицях.

По третє, на мою власну думку, більше уваги слід було приділити результатам сучасних досліджень археологічної спадщини у Луцьку як найновішим джерелам.

Дисертація Баюка Віктора Геннадійовича *«Становлення та еволюція археологічних досліджень Луцька та його околиць»* виконана на належному рівні, відповідає вимогам до обсягу та оформлення такого типу наукових робіт. Автореферат і публікації у фахових наукових виданнях відображають зміст

дисертації. На мою думку, Баюк Віктор Геннадійович цілком заслуговує на присудження йому наукового ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 07.00.01 – історія України.

Офіційний опонент:

Директор КЗ ЛОР «АДКЗ «Нагуєвичі»

кандидат історичних наук

ЛАЗОРАК Б.О.

«28» серпня 2023 р.

Підпис засвідчую:

Заступник директора

КЗ ЛОР «АДКЗ «Нагуєвичі»

з адміністративно-господарської роботи

МИКИТИЧ М.М.

A handwritten signature in black ink, appearing to be "Микитич М.М.", written over the text of the second official.

«28» серпня 2023 р.